

פ ר ט י ל ס " ס 2/2

מישיבת ועדת הפנים

בירושלים, יום ג', יר' בטבת תש"י - 3.1.1950

- נכבדים חברי הועדה:
- היו"ר ז. וורדהפטיג.
 - א. פראז.
 - ת. טובי.
 - א. הוסי.
 - ד. הכהן.
 - א. שפטל.
 - ג. ילין-טור.
 - א. גולדראט.
 - ש. גורי.
 - י. בן-צבי.
 - א. כהן.
 - ס. טנה.
 - י. ספיר.
 - ש. סרלין.

מוזמנים:

- סר זילביגר - מטעם משרד המשפטים.
- א. רוננבלום - מנהל כללי של משרד הפנים.
- ד"ר צילן - מטעם משרד הפנים.
- ג. הורנשטיין - יועץ משפטי של משרד הפנים.

הישיבה נפתחה בשעה 10.00 לפה"ג.

ס ד ר - ה י ל ס

הספך הדיון בחוק להיקון פקודת העיריות, תש"י-1949.

היו"ר ז. וורדהפטיג: אני פותח את הישיבה. ועדת-המסנה גמרה אתמול את עבודתה, ואני מביא לפניכם כעת את החלטותיה. אני מצדין רק את אותם הסעיפים שבנוגע אליהם לא הגיעו לכלל הסכם בוועדת המסנה (א) בשאר עניין ביטוח טעיף 42, שהיה בעיקר ענין משפטי. מכיון שהיועצים המשפטיים הסכימו כבר ביניהם ביחס לכך, אין יותר צורך לדון בכך.

(ב) לוח הזמנים: - ועדת המשנה החליטה פה-
אחד על קביעת לוח זמנים כללהלן: -

א. לוח הזמנים העיקרי

30	יום לפני יום הבחירות.	הגשת רשימות סועדים
21	" " " "	הודעה על פטילת רשימת או סועד
14	" " " "	פרסום הודעת בחירות
10	" " " "	הגשת הודעות על התקשרויות
5	" " " "	פרסום הודעה על התקשרויות

בינתיים נקבע לוח זמנים לפעולות ביניים: -

ב. לוח הזמנים לפעולות ביניים.

14	יום לפני יום הבחירות.	הודעה על צורת פתקי ההצבעה
7	" " " "	הגשת התלקות טעם סועד
16	" " " "	המצאת כתב הטמכה של סועד הנמצא בחו"ל

(ג) ללא דיון נוסף, נשארה בפנינו ההכרעה

בשאלת מספר התקשרויות הסותר. בוועדת המשנה נקבו באפשרויות שונות: 2
רשימות בלבד, אבל היו גם הצעות על התקשרויות של שלש וארבע רשימות.
אני טעמיד שאלה זו להצבעה.

- בעד התקשרות של 2 רשימות - 6 קולות.
- " 4 - בעד התקשרות של 3 רשימות
- " 1 - בעד התקשרות של 4 רשימות

בהקבלה התקשרות של שתי רשימות, ללא הסתייגויות.

נשארה שאלת הפועצות המקומיות. חוק זה
הוא חוק בחירות לעיריות. אנו החלטנו שיהיה יום בחירות אחיד גם לגבי
העיריות וגם לגבי הפועצות המקומיות. לשם כך צריך להביא הצעת-חוק חדשה
לפני הכנסת, וסובן שעליה לעבור את הפרוצדורה המקובלת של קריאה ראשונה,
החזרה לוועדת הפנים וכו', וזה יהיה ענין מסויד.

לכן מציע משרד הפנים הצעה זו: - ב"כ משרד

הפנים ימסור כאן הודעה בשם לדבר הפנים, שהבחירות לפועצות המקומיות -

פרט לטובה מועצות מקומיות קטנות שבגן יש פחות מ-300 בווארים, ופרט
למועצות אזוריות - המקיימת באותו יום, ולפי אותו חוק, כמו הבחירות
לעיריות.

שר הפנים ושאי לעשות פעולה כג"ל בתוקף

צו, ההודעה תישנה בכנסת והדבר יהייב בדיוק כמו חוק, על לבחירות הבאות.

י. גורדי: האם שר הפנים יפרסם צו כללי, לכל המועצות

המקומיות? מהי הפרוצדורה המשפטית?

בעצם אני יכול לקבל את ההודעה משרד הפנים, אולם אינני רואה כל קושי
בהעברת חוק כזה בכנסת, כי הוא יהיה בן טורה אחת בלבד. כל הקריאות במליאת
הכנסת בקשר לחוק זה, יכולות להיעשות בבת-אחת. על-ידי כך נשיג את אותה
המטרה, אולם בעזרת חוק מיוחד, וללא בזבז זמן רב.

א. דונובלוס: הצעתו של שר גורדי היא אפשרית, אבל הדבר

רק יסבך את הענין, ושוב ניכנס לדיונים

ממושכים וכו'. הצעת משרד הפנים היא פשוטה: אני אכריז כשם שר הפנים שאנו
מעבירים את חוק הבחירות שהתקבל כאן, ככתבו וכלשונו, לגבי מועצות מקומיות -
פרט למועצות הקטנות שהזכיר שר ווההפטיג. הממשלה תקבל בודאי הודעה זו.
כל פרוצדורה אחרת, ותהא אשר תהא, תצוול זמן רב. הגענו כבר כמעט לסוף
הדיון, ואני מציע לקבל את הצעת משרד הפנים, בכדי שלא לעכב את ההחלטה.

א. גולדראט: אני מבקש להוסיף טעיף לסדר היום, בפוגע

ליום אחיד של הבחירות.

א. פראי: אינני מוצא כל קושי בכך, שבסוף החוק נוסיף

פסוק כדלהלן: "חוק זה חל על כל העיריות

והמועצות המקומיות, שמספר תושביהן הוא למעלה מ-600 נפש".

איני יודע משום מה להשאיר זאת בירי שר הפנים,

או בירי הממשלה. אני רוצה שהשר יתחשב בעקרונות חוק שיתקבל. על השר יהיה
לפעול בהתאם לחוק, ככתבו וכלשונו, לגבי כל העיריות והמועצות המקומיות,
והדבר לא יהיה חד-פעמי. אנו מחליטים על שיטת הבחירות הטוניציפאליות במדינת
ישראל בכלל, ולא רק לבחירות הקרובות.

נקבתי במספר של 600 נפש, כי אתמול שמעתי

כי יש כמה מקומות שיש בהם 600 נפש, אבל רק כ-300 בעלי זכות בחירה. ביחס
למקומות אלו לא נחוצה אותה פרוצדורה מטובכת הנהוגה לגבי מקומות אחרים.

אני מוכן אמנם להתפשר ולהסכים גם למספר של 700, 650 נפש.

באשר לטוענות אחרות, אני מוכן להסכים

שנסתפק בהודעת שר הפנים בקשר אליהן.

אני רוצה שהודעתו של שר הפנים תהיה

מנוכחת לפי הכוונה הבא שהכנתי: - בהתחשב לעקרונות החוק הזה, יביא

שר הפנים, תוך חושיי ימים, הצעה-חוק בענין הבחירות לטוענות המקומיות

שמספר תושביהן הוא למטה 600 נפש וכן בענין הבחירות לטוענות האזוריות.

היו"ר ז. וורהפטיג: באופן פורמאלי, אני מוכרח להפסיק את

הדיון בנקודה זו, כי ועדת הכנסת פסקה

שענין טעין זה, של טוענות מקומיות, אין להכניס בשלב של קריאה ראשונה.

א. פראי: אם תעמיד את הדברים בצורה כזאת, אעמיד

בכפף אא כמחצית מן החוקים שעברו בכנסת

בקריאה ראשונה.

היו"ר ז. וורהפטיג: הצעת פראי צריכה לבוא לא כסעיף אחרון

של חוק הבחירות, אלא כהצעת-חוק חדשה,

בעלת סעיף אחד. ולכן, מבחינת הדיון, אני צריך להפריד זאת מן הדיון

בשאלת העיריות, רק באופן פורמאלי.

ג. הורנשטיין: יש לנו קונסטיטוציה ידועה, מסגרת משפטית

ידועה, לפיה יש שתי צורות של אאאאאא

רשויות מקומיות: עיריות וטוענות מקומיות. על העיריות חלה פקודת העיריות.

כעת באה הכנסת ומתקנת חלק אחד מפקודת עיריות זו.

אשר לטוענות המקומיות, לכל אחת מהן יש

חוקה לעצמה, הנקראת "צו".

הכנסת קבלה תיקון לפקודת העיריות, אבל לא

חוק חדש, היא משנה שם את הסעיפים הדניים בחוק הבחירות. הכנסת יכולה

להציע כעת חוק אחד בקשר לטוענות מקומיות, אם היא רוצה בכך.

אבל ועדת הפנים רוצה שחוק זה יחול מלה

במלה גם על טוענות מקומיות; ולשם כך יתפרסם ב"רשויות" צו, עם כל שמות

הטוענות המקומיות ב"תוספת", ובתוך הצו יהיה כתוב כל החוק כולו, כפי

שהוא, מלה במלה. משום מה אתם רוצים לעשות כעת רבולוציה ולהביא חוק חדש,

לטרות שהצו שאנו מציעים לפרסמו, יהיה סותאם בדיוק לדרישות שכל חברי ועדת הפנים מעוניינים בהן. אינני סבין מדוע איכפת לכם אם שר הפנים יפרסם צו זה.

היו"ר ז. וורהפטיג: זאת אומרת שלגבי המועצות המקומיות אין חוק, כי-אם צו - ועל-כן הודעת שר הפנים תהיה פרסום חוק בצורת צו.

י. גורי: הערה לפראי: בשבילי זה היינו-הן, העיקר הוא שעל-ידי כך נשיג את המטרה, שהחוק אשר אשרנו יהול גם על המועצות המקומיות. אם אנשי משרד הפנים מודיעים כי הפנין יקשה עליהם טבחינה פורמאלית וקונסטטוטיונית, אני מוכן להסכים לכך רק אם תבוא הודעה מוסמכת מטעם משרד הפנים, שכל המועצות הקטנות הקיימות, וכן באלו שתוקטנה בעתיד, תהיה זכות בוירה יחסית, בכדי שחלק מן התושבים לא יקופח. אם יובטח לי שהבחירות בכל המקומות הקטנים האלו תהיינה יחסיות, אני מוכן להסכים.

ב. הורנשטיין: שאלת הבחירות היחסיות, היא ענין שעוד אפשר להתווכח עליו אחר-כך. הבחירות במקומות אלו מתקיימת בעוד שנה, אני מציע איפוא לאשר בינתיים את הצעת שר הפנים והודעתו, ורק אחר-כך לעבור לרגון בשאלת הבחירות היחסיות, או בכל צורה אחרת, לגבי המקומות שהזכיר מו גורי.

היו"ר ז. וורהפטיג: אולי תסכימו לקבל את הפורמולה של שר פראי, בקשר למספר התושבים במקומות אלו?

י. גורי: יש שתי אפשרויות: א) לקבל הצעת-חוק נוספת, ואפשר לעשות זאת. אבל אם אנו משיגים אותו צעד בעזרת צו, אני רוצה להבטיח את הדבר בצורת בחירות יחסיות במקומות הקטנים הקיימים, ואשר עוד יווסדו.

בין כן ובין כך נוצרה כבר בארץ אגירה מסולפת לגבי ענין הבחירות, וכאן לפנינו הודעות לגמור בזאת, לכן עלינו להשתמש בהודעות זו.

היו"ר ז. וורהפטיג: המקומות הקטנים הם: ראש-פנה, מגדל, כפר-תבור, באר-יעקב, טטולה, שבת-ציון, גבעת-עדה, אבו-גוש ויסוד-המעלה.

מבין תועת המקומות הנ"ל, התקיימו כבר

בחירות בחודש נובמבר, בחמשה מהם.

א. פדאי: מתר לי להתייחס בחשדנות לל עד לאינו חבר

הקואליציה שלנו.

בזמן האליו, שאם אטר יודיע זאת בעת, תהיה

הודעתו כחייבת והבחירות הקרובות תתקיימה על-יסוד זה. אבל לשרי מותר

לפרט צדים כולי פעם, והוא יכול לשנות צו אטר פרטם לפני כן, מה שאין כן

אם הבטת מחליטה, בשלש קריאות, על חוק סטויים. אינני רוצה להשאיר חוק

יטווי כזה בידי הממשלה או בידי שר הפנים, ואני עומד על הצעתי הקודמת.

באשר למועצות שבחן לטטה ט-600 נפש, אני גם-

כן אגאג מפקד עדר הפנים יפרטם הצעת-חוק בקשר לבחירות שט.

י. בן-יבוי: מענינת אותי שאלה אמת: האם הבחירות

למועצות המקומיות תהיינה לפי הפרוינציפיים

סקבענו כאן, או תהיה מטייה? ספעתי את דברי פדאי, אבל יש ערך רב גם

לפרקטיקה, וזוהי שר או ממשלה לא יוכלו לשנות את הצו בקלות, בניגוד לפרק-

טיקה.

השאלה היא אם יכולה לבוא בעת הודעה מצד

השר, אטר החליבו שצו זה יהיה בהתאם לפרוינציפיים של חוק פקודת העיריות.

אם זה לא בסוף, הרי כיון מה וכה בצטרך להיכנס לדיון בקשר לכך. אני שואל

איפוא את ב"כ שר הפנים, אם יכולה לבוא בעת התחייבות טעין זה מצדו.

א. דוונבלום: זה יהיה בדיוק נסרף כמו החוק עצמו, והדבר

יתפרטם כ"צו" בספר החוקים של מדינת ישראל.

לגבי המועצות הקטנות הציע מר פדאי כגבול,

מספר של 600 נפשות. זהו בסיון, אולם במשרד הפנים יש מי שסובר כי במקומות

קטנים אלו לא כדאי להכניס את שיטת הבחירות המפלגתיות.

במספר מקומות התקנו תקנה ש-20% מן המוחרים

ושאים לדרוש בחירות יחסיות, ואנו מוכנים להכניס זאת גם בעת. אבל אינני

חושב שצריך לעכב את אישור החוק בכללותו בגלל דבר טעין זה, לאחר דיונים

רבים כל כך. אני פונה אל מר גורי וסודיע שאנו נבטיח 20% גם במועצות

שאינן קיימות בעת, אבל ניתן שם גם את האפשרות להתכנס לאסיפה כללית,

ובצורה דימוקרטית ביותר לבחור את נציגותם. אני חושב שעם מתן אפשרות זו,

עניתי לטענותיו של מר גורי.

היו"ר ז. וורהפטיג:

אקריא עתה את הודעת שר הפנים, כפי

שנכתתי לעצמי: "שר הפנים מודיע, כי הוא

יוציא צו שלפיו הבחירות למועצות המקומיות תתקיימנה לפי חוק הבחירות

לעיריות ובאותו יום שבו תתקיימנה הבחירות לעיריות.

הצו הזה לא יחול על הבחירות למועצות

האזוריות ולא על הבחירות למועצות המקומיות במקומות שספד התושבים שלהם

לא עולה על שש מאות נפש."

א. פדאי:

ישנו הבדל בתוכן. אני דורש גם מילואים.

י. ספיר:

מדוע עלינו להתווכח על כך ולגרום לעיכוב

במשום כך? עם ~~ה~~ המועצות מסוג זה עוד

נספיק להתווכח בקשר לכך.

י. גורי:

אם מר ספיר מציע שנקבל רק החלטה כפי

שטיכם היו"ר מבלי להוציא מן הכלל כל

מועצה שהיא, לזאת אני מסכים. ברור שחוק זה אינו יכול לחול על מועצות

איזוריות, וגם איננו יכולים לומר זאת, כי הבחירות שם הן שונות מאלו

הסתקיימות בעיריות או במועצות מקומיות. במועצות מקומיות יכולה להיות

דעה שהוק זה יחול על מועצה כגדולה כקטנה. אם מר ספיר מסכים לא להוציא

את המועצות הקטנות, לזה אני מסכים.

באם רוצים לנסח זאת באופן גפרד, אני מביא

את הצעתי לבחירות יחסיות. לפי אורה חיינו טתאים דבר זה, ואינני רוצה

להביא לידי טעב מזה שבו יוכל משהו לטעון שקופח בתוקף רוב.

אני מכניס איפוא תוספת משלי האומרת:

"הבחירות למועצות המקומיות הקטנות,

אף הן תהיינה יחסיות. וכמו כן למועצות האזוריות."

ג. הורנשטיין:

20% אינם מהווים רובו

י. גורי:

לי יש השקפה אחרת מאשר למשרד הפנים,

ואני מעוניין להבטיח שאף הלק לא יקופח,

ושכל מי שהגיע ל-75% של המודד כפי שסמטנו, יוכל לקבל לפחות נציג אחד.

א. שפטל:

איזה קשים עלולים להתעורר אם זה יבוא

בצורת תוספת של שורה אחת בחוק?

היו"ר ז. וורהפטיג:

הצו של הבחירות אינו יכול להיות יותר
השוב סאמר החוק של הבחירות במקומות השונים.

א. פלטי:

למעשה לא בטלנו את הכל.

ב. הורבסטיין:

אנו כאן תיקנו תקודה.

היו"ר ז. וורהפטיג:

אני קובע שהדיון נגמר, ואני חושב שנוכל
לגשת להצבעה.

לנוסח שהקראתי מקודם, ישנה תוספת של חבר

הכנסת גורדי, שהבחירות למועצות המקומיות הקטנות תהיינה יחסיות. סר ספיר
טוטיף ומציע שהן תהיינה יחסיות גם במועצות האזוריות.

באשר להצעת גורדי, אצטרך לשאול את שר הפנים

אם יסכים לתת הודעה זו. אני שואל בזאת את נציגי סגרת הפנים אם יקבלו
את הניסוח של סר גורדי, או לא יקבלוהו.

י. ספיר:

אנו יכולים רק לקבל החלטה שאם מתקבל הודעה
כזו של השר, אנו מסכימים; ואם לא מתקבל -
נדון בכך.

א. רוזנבלום:

אנו מעוניינים לקבל סוף סוף את חוק הבחירות!

י. גורדי:

הרי אתם העליתם את השאלה הזו על-ידי כך
שהוצאתם סן הרשימה כמה מועצות! אתם עשיתם
יוצא סן הכלל, ולא נשארה לנו דרך אחרת.

א. רוזנבלום:

בתעודה כעת שאלה שיש לדון בה בכבוד ראש,
אבל אי-אפשר להכריחנו להחליט על כך כאן,
בסקום.

א. גולדראט:

אני מציע לדחות את ההצבעות לסוף הישיבה.

היו"ר ז. וורהפטיג:

הדיון נגמר, את ההצבעה על ההצעות האלה,
נקיים בעוד חצי שעה.

היו"ר ז. וורהכטיג: בגטדר כעת את ענין "פקיד הבחירות".

היו בוועות המשנה כמה ועות סטטיגות

בקשר לסמכויות פקיד הבחירות. דעה אחת קבעה שפקיד הבחירות מעביר את הבחירות. דעה שלישית קבעה שועית הבחירות מעביר את הבחירות. דעת המהורה זרגת-ביניים בין שתי הקודמות, אוטרת שחלק מן הסמכויות נמסרות לפקיד הבחירות ולועדת הבחירות גם יחד.

הצעת פשרה זו, של חלוקת הסמכויות בין שני הגורמים, נתקבלה. כעת עלינו להחליט אם רק ועדת הבחירות תכריע, או אם במקרים מסויימים ממסרנה הפונקציות לוועדת הבחירות ולפקיד הבחירות גם יחד.

בשטע כעת את דעות שני הצדדים, ואחר-

כך נכריע.

א. פדאי: קודם כל, בין שהחלטה תהיה כזו או

אחרת, החלסכו שענין פקיד הבחירות

וול רק על הקנזן הבחירות, כלומר מהרגע שמתחיל סדר הבחירות סמש, אבל אינו חל בהכנת פנקס הבוחרים.

הסיטה שלי היא: אינני מוציא את

פקיד הבחירות. אני הסכמתי להצעה שנתקבלה פה-אחד, שפקיד הבחירות יש לו אפשרות של סמכות של פיקוח על הבחירות, סמכות להשתתף בישיבות, וגם סמכות לעכב ולערער על החלטות או פעולות של ועדת הבחירות, - אם הוא סבור שהן נוגדות את החוק, ולהעבירן לשר הפנים לשם הכרעה, בגבולות אלו אני מקבל את ענין פקיד הבחירות.

אבל אני שואל מהו הגורם שבהרבה

מקרים עושה פקיד הבחירות הרבה זכרים בהסכמת ועדת הבחירות, מדוע לא יקבל יו"ר הועדה את רשימות המועמדים וכו', אלא פקיד הבחירות יקבלן? אני חושב שזהו סילוף הדמוקרטיה, ואינני רואה בכך כל צורך.

פיקוחו של שר הפנים הרי טובטח,

ואם כך, מדוע צריך פקיד הבחירות להתעסק בפעולות הרגילות, היוסיומיות שהן הפונקציה הרגילה של ועדת הבחירות? ועדת הבחירות היא ועדה צבורית, באישור שר הפנים! אני חושב שאלו הם שרידי חוק הבחירות שהיה קיים בשעתו, והכופה, דמוקרטיה שלמעלה. ועדת הבחירות היא הקובעת, ויש להתייחס אליה באמון מלא. אם היא טועה, יש לפקיד הבחירות האפשרות לערער. פונקציות של התערבות פקיד הבחירות בעניינים יוסיומיים מסוג זה - לא מקבל.

ד"ר גילן:

דבר זה ידחה את הבחירות!

י. גורי:

האמת היא שההנדל הוא אפסי. אם

להוריד את הקליפות ולהגיע לעיקרו

של דבר, ההנדל הוא אפסי, כי בהסכמת הרוב בוועד המסנה, הוטרו כל

העוקצים ~~אצאצא~~ חופש לפקיד הבחירות, בכל דבר בעל ערך עקרוני.

נשארו רק ענינים טכניים רגילים שעליו לעשותם, ואולי טוב שיעשה אותם.

יש להכטיח שפעולות טכניות לא תהיינה גתונות לויכוח בוועד רחבה, בכדי

שלא יהיו גורם מעכב. כשהדבר ינוסח בהוגן, תראו שכל הענינים העיקריים

נתונים להכרעה ועדת הבחירות, ואילו פקיד הבחירות אין לו כל סמכויות

לגבי פנקס בוחרים או לגבי כל פעולה אחרת - ללא הסכמת ועדת הבחירות.

טלבד פונקציות טכניות פשוטות.

ה צ ב ע ה

בעד הצעת חבר הכנסת פראי, בקשר

לסמכויות פקיד הבחירות - מיעוט.

בעד הצעת חבר הכנסת גורי - רוב.

בתקבלה הצעת חבר הכנסת גורי, בשאלת סמכויות פקיד הבחירות.

חבר הכנסת א. פראי שופר לעצמו זכות הסתייגות.

היו"ר ז. וורהפטיג:

הבעיה האחרונה שנשארה לנו לדיון

היא ענין היום הקובע.

בקשר ליום הקובע לא הגיעה ועדת-

המסנה לדעה סוסכמת, וקיימות ארבע הצעות שונות.

(א) הצעת הממשלה, המנוסחת בטעיה

24, האומרת: "נקבע כדיון בתקופה שבין יום ג' באדר תש"ט (4 בסרט

1949) ובין יום היכנסת חוק זה לתקפו, תאריך שבו יש להתחיל בהכנת

פנקס בוחרים, רואים תאריך זה כיום הקובע, כמשמעותו בטעיה 2 לפקודה,

כפי שתוקנה בחוק זה." הצעה זו של הממשלה אומרת שלא לפגוע ביום הקובע

שנקבע כבר.

(ב) הצעת חבר הכנסת פראי האומרת

לקבוע בחוק, כי היום הקובע יהיה ה-1 בינואר 1950-יב' בטבת תש"י.

(ג) הצעת חבר הכנסת גורי, אשר אני

שנקשו בשאת לנסחה בעצמו.

י. גורדי:

יש לי הצעה לגבי הבחירות הבאות.

בבחירות שהן אני רוצה לבטל לחלוטין

את ענין היום הקובע, כי-אם שר הפנים יקבע שכל אלו שמלאו להם 18 שנה

ביום 31 בדצמבר ואשר ישבו במקום ששה חדשים, הם בעלי זכות הבחירה.

לגבי הבחירות הקרובות, אני מסכים

לקבוע את ה-1 בינואר 1950 כיום הקובע.

ס. סבה:

אני מציע להפריד בין הבחירות הקרובות,

לבין רציפת חבר הכנסת גורדי, לקבוע

בשהו חדר בחוק, ביחס לבחירות הבאות.

י. ספיר:

אני גם כן חושב איש עוד די זמן לדון

על הצעתו של חבר הכנסת גורדי, בקשר

לבחירות הבאות, ולא הקרובות.

הנ"ל ז. וורהפטיג:

את הצעת חבר הכנסת גורדי, לרביזיה של

הסעיפים שנתקבלו כבר, אני משאיר לדיון

אחר-כך.

כרגע עומדות בפנינו שתי הצעות: הצעת

המטילה והצעת טר פראי, אשר גם חבר הכנסת גורדי מצטרף אליה. נשמע כעת

את דברי הצורחים לניסוק הצעותיהם.

א. פראי:

על הצעתו של החבר גורדי בקשר לבטול

מוחלט של היום הקובע עוד נשוב לדון,

אבל היה הגיון מסוויים בהחלטה זו, בזמן שקבלנו אותה.

הכנסת החליטה שאדם שגר במקום מסוויים

במשך ששה חדשים ואשר מלאו לו 18 שנה, יכול להירשם בפנקס הבוחרים,

ובמילא יש לו זכות בחירה.

שני דברים אלו קשורים כיום הקובע, שנקבע

בינתיים על-ידי שר הפנים, כשדנו בתאריך ששוער שבו תקיימנה הבחירות,

כפי שחשבו.

אולם הבחירות הלכו ונדחו, ושר הפנים

יודיע רק עכשיו שתי הן תקיימנה, והלואי והן תקיימנה בראשון למבץ.

יצא כך, שלמעשה לא ששה חדשים יהיו דרושים להשתתפות לבחירות, כי-אם

שנה וחצי; ולא אדם שמלאו לו 18 שנה, כי-אם בן 19½. אני אומר שזה עושה

פלסטר את חוק הבחירות שנתקבל. אינני מאשיך כנך את משרד הפנים, אבל על המשרד להסיק מסקנות מתוך כך, לאור החלטות הכנסת; פה אין לנו כל דרך אחרת.

בינתניים באו רבבות עולים; והאנשים

התגברו. סבל אנשים אלו בשללת זכות הבחירה. הרוב החליט שהבחירות תתקיימנה כל ארבע שנים, ולפי זה יוצא שלאסמיתו של דבר נחזור בבחירות הבאות, השניות, לאותו מצב שאנו נתונים בו כעת, שבבחירות יכולים להשתתף רק אנשים הנמצאים בארץ זה שש שנים.

אין לנו דרך אחרת, אלא להעביר את היום

הקובע; והעברת היום הקובע, קובעת שקודם-כל נקצר את זמן המגורים במקום, בערך לפי גבולות החוק, וכן גם את התנאים ביחס לגיל הדרוש. שמעתי טענות מצד אנשי משרד הפנים, שלדעתם הדבר הזה עלול לדחות את הבחירות לשש חודשים. אני אינני מסכים לכך. יש רק להשלים את פנקס הבוחרים, ועד ליום הבחירות שייקבע אפשר לבצע השלמה זו, ללא כל צורך בעיכוב הבחירות.

י. ספיר: אני יכול לראות בכל הצעה כזו, חבלה

רצינית מאד לכל בסיון להכיא בהקדם

לבחירות במועצות המקומיות. אינני יודע מי אחראי להשהיית הדיון בוועדת הפנים, אולם אני כשלעצמי, דרשתי כל הזמן את זירוז סהלך הדיונים.

והנה הופיע גורם חדש. הנימוק היחיד

שישנו הוא, שבינתניים, על-ידי הדחיות האלה - שאני מאשים בהם את בעלי

ההצעה עצמם - ישנו ציבור של אנשים שלא תהיה לו זכות בחירה. סחבו את

כל העניין הזה, בכדי שלאחר חדשי דיון רבים, יוכלו להשתמש בטענה זו.

בארצנו, ארץ עליה, יהיה תמיד צבור

בעל זכות בחירה אשר לא יוכל לבחור למעשה. אני נתתי בשעתו הצעה להכניס

לחוג הבוחרים אנשים נוספים בצורה הרבה יותר קלה. מה ההפלייה לגבי

בוחרים מסוג זה, בין בהווה, ובין אלו שיהיו בבחירות הבאות?

היסים הקובעים שישנם, בנויים על הנחה

אחת, שמגירת הפנקס מתאימה לאותו יום שיש לנו הקדסטר הקבוע של הבחירות

לכנסת. כעת צריך - לפי ההצעה שהוכאה כאן - להתחיל הכל מחדש! הדבר הוא

ענין של חדשי עבודה רבים, ומי מוכן לקבל על עצמו אחריות כזו?

אנחנו גם הטעינו את צבור הבוחרים, בקשר לבחירות; האם נתחיל הכל מחדש?

היה מתח בצבור, אשר ידע כי צריך ללכת

לבחירות, וכעת אתם עומדים לגרום שבית לדחיית הבחירות לחדשים רביים!!
אני חושב שנקבל על עצמנו אחריות יותר טרי גדולה, ללא צדק וללא צורך.
היתה הצעה שהבחירות הנוכחיות תהיינה

רק לגבי תקופה של שנתיים. בכל משטר של בחירות, אי-אפשר לעולם להגיע
לדיוק במרץ של הכללת כל בעלי זכות הבחירה, ואין זה אסון אם חלק מן
הבוחרים לא יהיה בתוך סגול הבחירות המעשה.

המשק המוניציפאלי מחייב כיום בחירות,

כי כולם התרגלו לזאת. יש דאגה של הערכה של יחס הצבור, ובהצעה זו אנו
מתלים גם במשק המוניציפאלי וגם בקהל הבוחרים. אם יש פה כוונות פוליטיות
המשהות את הבחירות, ייאסרו הדברים באופן גלוי!!!

כיום אין בעיות טיובות בטיבן אשר יצדיקו

את עיכוב הבחירות, וכל הענין הוא חשבון פשוט וגם; ואז צריך לומר זאת
בגלוי לפני הצבור, והדברים ייאסרו לפני הצבור, בכדי שהצבור ידע מהי
הסיבה הפשוטה, הקלוקלת, אשר מישהו מעונין להשתמש ומשתמש בה!!

ש. טרלין: נמנעתי עד כה מלהכניס לוועדה כל גורם

של עקשנות וטרירות, אולם בכל זאת,

העירותי על כך שבדעת הקהל - ולאן דוקא באופוזיציה - רווחת הדעה שיש
קונספירציה של כל מיני גורמים בכדי לדחות לאין סוף את הבחירות לעיריות,
ועל-ידי-כך למנוע בעו יצירת אופי והרכב צבורי דמוקרטי, ברשויות המקומיות.
אפשר כסובן, להמשיך בויכוחי סרק,

להרבות במלים, בהסתייגויות ובהצעות; לפי דעתי אין לזה טעם. אמלו רצו
בבחירות - היו עורכים אותן, כשם שארגנו את הבחירות לכנסת - שעברו די
"חלק" ובאופן מוצלח, למרות חששות וספקות שהיו, - ללא תלונות מנקודת
מבט טכנית וארגונית. אלא אילו היה רצון כן להעביר את הבחירות לרשויות
המקומיות, היו עושים זאת לפני כמה חדשים. אם לא עושים זאת - הרי זה בגלל
כל מיני שיקולים. הבעייה היא לא איך להשיג את השלכות המוחלטת, המצב
האידיאלי של הפרוצס הדימוקרטי של המדינה, ולתת אפשרות לכל עולה להשתתף
בבחירות.

באם אאאאא טידת התרומה לסלאכת החקיקה

נשקלת במספר המלים שחברי הוועדה מוציאים מפיהם בשעת הויכוח על הצעת-חוק
זה, הרי טעו כאן החברים, כי בכל פעם הם נכנסו לויכוחים שלא מן הענין,
ובודאי שלא תרמו על-ידי כך לסלאכת החקיקה.

סוף טוץ איננו הטדינה הראשונה העורכת

בחירות סוניציפאליות. ישנה שיגרה בעולה ובארץ שקיימת ועדת-מוטחים, אשר יכולה לגמור את כל עניני הבחירות במשך כמה ישיבות.

אני אינני טרבה בדבורים - וכולכם עדים

לכך - התערבתי כעת בדיון מכיון שבאתי לירי מסקנה שאנו חלק נפרד טן

הקונטיפירציה שטידישים אותה כקהל, שלא לאפשר את הבחירות.

אני מציע שנשטור על הצעת החוק שקבלנו

בדבר היום הקובע, ולפיה לארגן את הבחירות.

י. גודי: בדאשית חודש אוקטובר, הציעה ההסתדרות

הכללית לשר הפנים, לקבוע יום קובע

בסקוטות סטויטיים, בהתחשב בעוליה הגרים בהם. בתזכיר זה הצענו לשר,

להעתיק - לצבי העולים בלבד - את היום הקובע, אבל השר לא ענה טאומה על

כך, באופן רשמי. הרושם שלי הוא, כי השר אינו נוטה לקבל הצעה זו.

בינתיים עברו שלשה חדשים. אילו קבל אז

השר את הצעת ההסתדרות העובדים, לא היה מקום לסענה על השהיית הדיון,

ואפשר היה לנצל זמן זה להוספת העולים שבאו לסקוטות אלו טה-8 בנובמבר

ועד ליום הקובע שהיה נקבע לגביהם.

אמנם לשם כך היה על השר להביא הצעת-חוק

לכנסת, ואנו היינו בטוחים שהיא התקבל טם ברצון. אינני בא כרגע לבקר את

שר הפנים על כך שלא קבל את הצעתנו, אבל כיום אינני רואה כל טעם להבדלה

בין עולים לבין לא-עולים; השהייה תהיה טטילא.

טשום כך, בדיעבול, אני תומך בהצעת חבר

הכנסת פראס, להעתיק את היום הקובע לכלל האזרחים, ולא רק לעולים.

בנוגע להשהייה: - אני חייב לומר שנוצרה

אצלנו טטורת טאד פטולה, ^{שהכנסת} פנקס הבוחרים אורכת שנתיים שלט שנים, כפי שהדבר

במשך לטשל, בתל-אביב.

אין כל הכרח להכין פנקס בוחרים במשך שנים

או חדשים רבים כל כך, ונוכחנו לדעת, בבחירות לכנסת, שאפשר להכינו בזמן

קצר הרבה יותר. ההגבלות לגבי הגיל ומקום הטגורים הן ידועות, אולם בוועדות

הבחירות שהכינו את פנקס הבוחרים נוצרה טטורת של הקירה מדוקדקת ביותר,

הגוזלת זמן רב. דבר זה סופרך טיסודו ואין לו כל טעם. אדמיניטטרציה טובה

יכולה לסדר את הענין, במכטימוט - שלשה חדשים, ועכטיו עומדת תקופת זמן כזו

לרשותנו טטילא, עד לאישור החוק על-ידי הכנסת. הדבר חייב כעת עכודה של

טענת מר ספיר, כאילו משהו מסתתר מאחורי

כל זה, אינה נכונה. הכל גלוי. למר ספיר חשבונות פוליטיים, צבוריים -
וגם לנו. בודאי שאם אנו באים ורוצים בחירות, יש לנו שיקולים משלנו,
ובענין זה אין הבדל בינינו. אם אני מציע להעתיק את היום הקובע, בודאי
שיש לי נימוקים צבוריים--פוליטיים משלי. אנו רוצים שעולים אשר באו אחרי
אוקטובר 1948 תהיה להם זכות בחירה. אם רצון כזה מצדנו פסול בעיני מישהו -
אני מתפלא על כך מאד. אין פה שום היסטוריות. לאלו המציעים להעתיק את
היום הקובע, יש נימוקים פוליטיים צבוריים משלהם, והם אומרים זאת בגלוי.

י. ספיר: אתם מאשימים רק אחרים, במשך כל השנים

י. גורי: אני מביע את דעת הצבור, ודעה זו שקולה -
כנגד דעת משרד הפנים. משרד הפנים מעונין

פאז לערוך את הבחירות במהירות האפשרית - ואני מעריך זאת מאד - אבל אם
דעת הצבור מקבלת על עצמה להעתיק את הדבר, הרי הצבור עצמו מקבל עליו את
האחריות על כך.

הי"ר ז. וורהפטיג: ברצוני לקבוע כמה דברים.

בקשר לדחיית מועד הבחירות: - אני באמת

סבור שהבחירות נדחות והולכות. כשועדת הפנים עמדה לקבל יום אחד, הודיע
שר הפנים שתהיה בכך דחייה לחדשיים שלשה. הבחירות לעיריות היו צריכות
להיצערך בחודש דצמבר, אולם אי-השלמת פנקס הבוחרים עכבה אותן.
אחר-כך בא שר הפנים והודיע, כי לפי

בקשת חברי ועדה בקשר לקיום הבחירות לפי החוקה הקיימת, קיימת אפשרות
לבצען תוך חדשיים ימים. הועדה לא הסכימה לכך, ורצתה לקיים את הבחירות
רק לאחר קבלת החוק. כתוצאה מכך חלה ההשהייה שהיינו עדים לה.

מ. סנה: יש מי שאחראי לדחייה של 14 שנה, ויש

מי שאחראי לדחייה לחדשיים!

הי"ר ז. וורהפטיג: אני מתנגד להעתקת היום הקובע, אך ורק

משום שאני רואה בכך דחייה נוספת, לדעת
לפחות של ששה חדשים, כי יש להתחיל אז בהכנת פנקס הבוחרים מחדש. ואם נתחיל
מחדש, מתחילה פרשת ערעורים, והדבר יגרום לדחיות נוספות לפחות של ששה חדשים,
והבחירות תוכלנה אולי להתקיים רק באוקטובר-נובמבר.

מסיבה זו אני מוצא שיש לקיים את הבחירות

אפילו כמו שהן, ובלבד שתקיימנה.

ברצוני להביא הצעה פורמאלית נוספת. בכדי

לאפשר לנו לגמור עם החוק, אני מציע להשמיט את כל ענין היום הקובע מתוך החוק. אין כל הכרח לכלול את סעיף 4ב' בתוך החוק. אם יש חברים הרוצים לדחות יום זה, עליהם להכניס הצעת-חוק לכנסת, ושם יחליטו. לשם מה עלינו לסבך את הבחירות בפרובלימה צדדית לגמרי, שאין לה כל קשר לחוק זה?

הצעתי היא איפוא, להשמיט את סעיף 4ב' מתוך החוק.

א. חושי: אני נמנה על אלו החושבים שועדת הפנים אשמה

בהשעיית הבחירות, אבל אינני מקבל גם את

התמררות מר ספיר, אשר הוא עצמו גרם להשעיית עוד בתחילת הדיונים, על-ידי הכנסת הסתייגויות וכדומה.

לציונים הכלליים יש כעת מניה של גידול;

תהיינה בחירות, ונראה. אני בעד זה שנערוך את הבחירות עד כמה שאפשר יותר מוקדם, ועל כן אינני מקבל את ההצעות שהוצעו כאן, כי הן עלולות לדחות את הבחירות.

אני מעוניין שמכסימום של עולים ישתתף בבחירות,

ולא מעניין אותי כל כך אם לרגל זה שהיום הקובע יהיה זה או אחר, אזרחים לא-עולים, לא יוכלו להשתתף. משום כך אני מציע שנאפשר לעולים, שבאו עד יום מסויים, להגיש ערעור, לדרוש את זכותם להשתתף בבחירות ואף לתת להם את זכות הבחירה.

הביאו כאן הקבלה לבחירות שנערכו לכנסת, אולם

שם ארך העניין כולו, פחות זמן מאשר נשאר לנו כעת.

נדמה לי שכולנו מעוניינים לאפשר לכל עולה

שירצה בכך, ושיש לו זכות אלמנטרית לכך, לקבל את זכות הבחירה. ולכן אני מציע את העתקת היום הקובע ד ק ל ג ב י ע ו ל י ם, אבל בצורה פסיבית - לפי תביעתם הם - מבלי לדחות את תאריך הבחירות בכללו. את הניסוח המשפטי של הצעתי, אני משאיר לסומחים, יודעי חוק.

לסיום דברי: - איננו יכולים לקבל על עצמנו

אחריות לדחיית הבחירות אפילו לשלשה חדשים, כי העיריות הן מסוננות כולן, אינן מנהלות את העניינים כהוגן, ולכן יש למהר בבחירות ואני מאמין שאפשר לבצען במהירות, בהתחשב בהצעתי כלפי העולים.

היו"ר ז. וורהפטיג:

הצעת חבר הכנסת א. חושי, תתבטא כתוספת

לסעיף 4ב', בצורה הבאה: „אלא שיום הקובע

לגבי עולים חדשים שידרשו זאת, יהיה ביום יב' בטבת תש"ז-1.1.50."

י. בן-צבי:

אני חושב בתום לבי שלא גורמים פוליטיים הם

שגרמו להשתיית הבחירות. אינני חושד לא בחברי

ולא בכל מפלגה אחרת, שיש להם כעת כוונה להשהות את הבחירות. אצא אני מאמין

שכולנו הגענו למצב כזה שאנו מעוניינים רק להחשיש את הבחירות ולא לעכבן.

מאידך גיסא, ישנו ענין נוסף. החשת הבחירות

עלולה לקפח את העולים, ואני מבין את אלו אשר רוצים למנוע את קיפוחם,

ודבר זה תלוי בוועדה זו.

אני רואה כאן סתירה בלבי. מצד אחד אני רואה

שקופחו אנשים היושבים כבר שנה, שנה וחצי בארץ. מאידך גיסא, אם נבוא לתקן את

הדברים, זה יביא לדחייה. בצבור מאשימים, נבצדק, ועדה זו בהשתיית מועד

הבחירות. אבל ישנו ענין יסודי מאד - ענין העולים. ומכיון שנתעוררה שאלה

זו, איננו יכולים לעבור על כך, והדבר היחידי שאנו יכולים לעשות, הוא,

לא לקפחם.

אצנני מקבל את הצעת אבא חושי, כי לדעתי הדבר

יכניס ערבוביה, ואני לא רוצה להביא לידי התמרמרות בשעה זו. אבל אנו צריכים

להגיע לכלל החלטה צבורית, אם צריך לקבל זאת או לא.

אני מסכים שנשנה את היום הקובע, אבל מתוך

ידיעה שעל-ידי כך תידחנה הבחירות. אבל במקרה זה עלינו לדעת שהאחריות הטלאת

תהיה מוטלת על ועדה זו. יבואו הדברים להצבעה כאן, ובכנסת, ושם יחליטו.

אם הכנסת תחליט על דחייה, יהיה הדבר גלוי וידוע לכולם, ותהיה אחריות סופית

על כך מאת הכנסת כולה.

היו"ר ז. וורהפטיג:

אני קובע שגמרנו את הדיון ומיינו את ההחלטות.

אני מציע לדחות את ההצבעה בדבר היום הקובע,

א. חושי:

לישיבה הבאה.

ס. סנה:

ברצוני להביע דעתי נגד הצעת א. חושי. אני

חושב שמר חושי אינו מבחין שההבדל בין שת

השיטות אינו ענין טכני בלבד, אלא ענין קונסטיטוציוני יסודי עד מאד.

א. חושי:

אני מבחין היטב בין שני הדברים, ואני חושב

שהדבר ניתן לביצוע.

מ. סנה:

אי-אפשר, בעת ובעונה אחת, באותן הבחירות, באותו

גוף מוניציפאלי, שתחולנה שתי השיטות גם יחד.

לו היתה לי ברירה בין המצב הקיים ובין הצעתו של אבא חושי, הייתי מעדיף את

המצב הקיים. מצעה זו מכניסה ערבוביה והפלייה בענין יסודי מאד, ולכן אינה

באה בחשבון מבחינה עקרונית. כל תיקון גורם לדחייה ומחייב שינויים, ואם כבר

לתקן - מוטב שתכניס את כל התיקונים, על יכישך שתקבל את הצעת גורי, למשל.

א. רוזנבלום:

אין לי הרבה מה להוסיף. אני רוצה לקבוע שאת

ליום הקובע קבע שר הפנים, לשם הכנת פנקס הבחורים.

כשנתקבלה בכנסת ההחלטה בדבר גיל של 18 שנים,

היה ברור שלמעשה זה לא יפיה גיל כזה, אלא 18 שנים פלוס כמה חדשים.

מסדר הפנים הביא את העניינים לידי דרגה כזו

שהבחירות יכולות להיקבע לעוד חדשים ימים, והן תקיימנה, אם יציעו כך. אבל

אנן יכולים לקבוע את הדברים מיד, כי הערכת המצב ידועה לנו כבר.

אם נשנה את היום הקובע, תהיה זו דחייה לכל

הדעות; לדעתנו תגרום דחייה זו לנקיטת כל הפרוצדורה מחדש, בזבוז כספים

ועבודה עצומה.

הבחירות לכנסת הן ענין שונה לגמרי. אולם ישנם

שיקולים, והובעה כאן דעה בגלוי, ואני מציע לסיים את החוק, להציעו לפני

הכנסת ולבקש דיון נוסף. בענין היום הקובע נוכל לקיים ישיבה נוספת של הועדה.

היו"ר ז. וורהפטיג:

בקשר ליום הקובע יש לנו כרגע ארבע הצעות: -

(א) הצעת הממשלה; (ב) הצעת פראי; (ג) הצעת אבא

חושי; (ד) הצעת אני, למחוק לגמרי את סעיף 4ב' מתוך החוק.

י. ספיר:

אני חושב שעל הצעת היו"ר אפשר לקיים את ההצבעה

לבר היום.

היו"ר ז. וורהפטיג:

אני אבוא היום בדברים עם נשיאות הכנסת, בדבר

הדיון במליאה, ואז תישארנה לנו רק ההצבעות.

- י. גורי: ברצוני להוסיף סיכום אריסטמסי, לסיכום של היו"ר. השאלה העומדת היא אם להעתיק את היום הקובע או לא. אם כן להעתיקו - האם רק לגבי אזרחים או רק לגבי עולים. אם לגבי זה וזה, האם העתקה מבחינת "שב ועשה" או "שב ואל תעשה".
- היו"ר ז. וורהפטיג: גמרנו את הדיון בענין המועצות המקומיות, והיה שם ענין בקשר ל-"צו", או "צוק". את ההצבעה בקשר לכך אנו יכולים לדחות לעת-עתה. גמרנו בזאת את החוק ולא נחזור אליו, אלא לפני הכנסת.
- בעקבות החוק בתעוררה שאלתו של חבר הכנסת תופיק טובי ביחס למקומות הנמצאים תחת ממשל צבאי. אנן עומדים לקבל אינפורמציה בקשר לכך, מסשרד הפנים ומסשרד הבטחון.
- שאלה שניה, טכנית, היא בקשר לירושלים: - העברת פקידים רבים לעיר וסידור אפשרות בחירה מצדם. על כך הוחלט, שאפשר לספל בכך תוך מהלך הבחירות.
- א. חושי: מה בקשר לכפרים ערבים שלא בממשל הצבאי, ואשר לא התקיימו בהם בחירות?
- א. רוזנבלום: לשאלתו של מר טובי קבלתי תשובה שאי-אפשר לקיים בחירות במקומות אלו, מסיבות בטחון. דעת משרד הפנים היא שאי-אפשר לקיים שם את הבחירות, מבלי אישור משרד הבטחון. מקומות מסוג זה הם צצרת, שפרעם, עכו וכדומה, הנמצאים תחת ממשל צבאי.
- באשר לשאלת חבר הכנסת חושי: - במקומות אלו אין סטאטוס מוניציפאלי. הפרוצס שם התחיל זה עתה, ותוך שנה תתקיימנה שם הבחירות, ביזמנו, אבל לא במקומות שיש בהם ממשל צבאי.
- ת. טובי: אני מתפלא מאד על גישת משרד הבטחון. התקיימו בחירות לכנסת, ולא היה כל קושי מבחינת בטחון. אינני מבין איזה סיבות בטחוניות יכולות להיות, ואני רוצה שועדת הפנים תביע דעתה בענין זה.

ההצעה הקודמת שהכנסתי, באה מתוך מחשבה

שעומדים לקבוע יום אחיד לבחירות, בכל הארץ.

אני מבקש לשנות את ניסוח הסתייגותי
לסעיף 8א' כדלהלן: - "הבחירות הראשונות לכל מועצה בשטח שבו חל משפט
סדינת ישראל לאחר שבכפס לתקפו החוק לתיקון פקודת העיריות תש"י-1949,
יקוימו תוך ששה חדשים מתוך היכנס החוק האמור לתקפו, ובלבד.....".

היו"ר ז. וורהפטיג: הסתייגות אחת של מר טובי כבר נרשמה,

ואני מבקש להודיע איזו מהן היא הסופית.

ת. טובי: אני התכוונתי לא לבחירות הקרובות, אלא

לבחירות הבאות.

אני מבטל את ההסתייגות הקודמת ומבקש

להכניס את ההסתייגות הנ"ל במקומה.

מ. סנה: אני מצטרף להסתייגותו של חבר הכנסת טובי.

א. פראי: אני מבקש שהחוק יהיה מוכן עד יום ב',
בכדי שנוכל לעיין בו לפני שיבוא לכנסת.

היו"ר ז. וורהפטיג: אני נועל את הישיבה. ישיבתנו הבאה

תקיים בשום ב' בשעה 7 בערב, תהיה זו

ישיבה קצרה, לשם הצבעה בלבד.

הישיבה נבעלה בשעה 12:15